

Vzájemné soužití o.p.s.
Tým Hnízdo – Čiriklano Kher
Bieblova 6, 702 00 Ostrava
Zpracoval Tým Hnízdo – Čiriklano Kher
Zapsala: Mgr. Bc. Helena Jedináková
Zpracováno: 21.12.2014, 9.2.2015, poslední aktualizace: 30.6.2017

**Pravidla pro ochranu dětí pro předcházení
situacím, kde může dojít
k zneužívání, zanedbávání a týrání dítěte /Sy CAN/
a postup při zjištění takového jednání
jak ze strany rodiče/pěstouna či jiné osoby
odpovědné za výchovu dítěte tak zaměstnance
/pověřené osoby/**

3. platná aktualizace 30.6.2017

Kriterium 2 b/

Článek 1

Základní pojmy, definice

1. Ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, jakož i ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění, patří mezi základní zásady, jimiž je definována sociálně právní ochrana.
2. Sociálně-právní ochrana dítěte představuje zajištění práva dítěte na život, jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na identitu dítěte, svobodu myšlení, svědomí a náboženství, na vzdělání, zaměstnání, zahrnuje také ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním.
3. Právní úpravu ochrany dítěte nelze zahrnout do jediného právního předpisu. Deklarace práv dítěte, přijatá VS OSN 20. listopadu 1959 a Úmluva o právech dítěte přijatá v roce 1989, deklarují rodinu jako základní jednotku společnosti a přirozené prostředí pro růst a blaho všech svých členů a zejména dětí, která musí mít nárok na potřebnou ochranu a takovou pomoc, aby mohla plnit svou úlohu. Dítě tak ve smyslu těchto mezinárodních dokumentů potřebuje pro svou tělesnou a duševní nezralost zvláštní záruky, péči a odpovídající právní ochranu před narozením a po něm.
4. Zneužívání, zanedbávání, týrání dítěte je jedním z nejtěžších zásahů do života dítěte, při kterém jsou porušena jeho práva na příznivý vývoj, na identitu, svobodu myšlení, lidskou důstojnost.
5. Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (dále jen sy CAN) podrobně popisujeme v příloze č. 1, definujeme různé formy.
6. Již podezření ze sy CAN podléhá oznamovací povinnosti dle § 53, zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a § 10, odst. 4, citovaného zákona.

Článek 2

Intervence do rodiny

1. Jeden ze základních principů je fungování rodiny, znamená to právo a povinnost rodičů společně vychovávat a pečovat o děti. Stejnou povinnost mají i pěstouni, kterým bylo dítěte svěřeno do jejich péče.
2. Jakékoliv zasahování do soukromí a rodinného života je možné teprve tehdy, jestliže rodiče nebo osoby odpovědné za výchovu dětí /pěstouni a jejich svěřené děti/ o to požádají, anebo se o děti nemohou nebo nechtějí starat.
3. Pokud rodina není schopna vlastními silami řešit svou nepříznivou situaci, kdy v souvislosti s tím, může dojít k ohrožení zdravého vývoje dítěte, pak nás rodina může oslovit o spolupráci.
4. Pěstoun, pokud s námi uzavře Dohodu o výkonu pěstounské péče, pak jim ze zákona vyplývá povinnost s námi spolupracovat, pokud se během spolupráce nerozhodne jinak /př. ukončí s námi spolupráci a osloví jinou organizaci/.

Článek 3

Pravidla pro vyhodnocování situace rodiny, dítěte /pěstouna a jejich svěřených dětí

/Dále uvádíme rodina, pěstoun/

3.1 Zjišťování osobního profilu rodiny

1. Podpora rodin/pěstounů a prevence negativních dopadů, vyplývajících z životní situace, je založená na správném **vyhodnocení situace rodiny a zároveň na vyhodnocení situace dítěte**. OSPOD má tuto povinnost ze zákona § 10, odst. 3, písm. c) zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD /viz odst. 3.2/. Abychom mohli s rodinou a dítětem efektivně spolupracovat, stejně i my vyhodnocujeme situaci rodiny a dítěte.
2. Pracovník má na zřeteli, že pokud chce od rodiny získat relevantní informace, nejdříve by měl získat u rodiny důvěru. Z praxe víme, že při získání důvěry se rodič/pěstoun „otevře“.
3. Potřebné informace proto pracovník zjišťuje během spolupráce, zaznamenává je do záznamů vedených ve spisové dokumentaci rodiny.
4. Zjišťujeme tzv. Osobní profil rodiny: Je to souhrn informací o určité oblasti života.

péče o děti, výchova dětí bydlení financí práce učení, vzdělávání volného času zdraví péče o sebe rodinných vztahů sociálních vztahů

3.2 Pomocné vodítko pro vyhodnocování situace rodiny

Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně právní ochraně dětí § 1 se zaměřuje na rozsah vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny. Pro nás jako pověřenou osobu vydefinované oblasti pro hodnocení situace mohou sloužit jako vodítko:

- a) vyhodnocování situace dítěte, které zahrnuje
 1. zjištění míry ohrožení práv a zájmů dítěte,
 2. vymezení sociálních, zdravotních nebo jiných rizik, kterým je dítě vystaveno,
 3. posouzení úrovně tělesného a duševního vývoje dítěte s ohledem na věk dítěte,
 4. zhodnocení průběhu vzdělávání dítěte a předpokladů k dalšímu vzdělávání,
 5. určení a posouzení individuálních potřeb a zájmů dítěte,
 6. vymezení vlastností a určení schopností dítěte, popřípadě předpokladů k jejich získání,
 7. zjištění a zohlednění názoru a přání dítěte s ohledem k věku dítěte a jeho rozumové vyspělosti
 8. další skutečnosti nezbytné pro hodnocení situace rodiny v konkrétním případě

b) vyhodnocování situace rodiny, které zahrnuje

1. analýzu situace rodiny a rodinného prostředí,
2. analýzu příčin krize v rodině,
3. zhodnocení vztahu rodiče a dítěte,
4. určení potřeb rodiny,
5. určení možností rodiny, především vztahových, ekonomických a sociálních,
6. určení výchovných kompetencí a předpokladů rodičů k výchově dítěte a zhodnocení možných rizik ve výchově dítěte,
7. posouzení materiálních a finančních podmínek života rodiny,
8. další skutečnosti nezbytné pro hodnocení situace rodiny v konkrétním případě

c) vyhodnocování širšího prostředí rodiny, které zahrnuje

1. určení možností v širší rodině, včetně vztahových, ekonomických a sociálních možností a jejich využitelnost pro rodinu,
 5. určení možností v širším sociálním prostředí rodiny, včetně dostupnosti a kvality sociálních, zdravotních, výchovně-vzdělávacích a komunitních služeb a bezpečnosti lokality,
 6. další skutečnosti nezbytné pro hodnocení širšího prostředí rodiny v konkrétním případě,
/zdroj: Vyhláška ze dne 17. 12. 2012 o provedení některých ustanovení zákona o sociálně právní ochraně dětí/
-

3.3 Metody zjišťování situace rodiny a dítěte

- ↳ **Kladení otázek rodiči/pěstounovi** - pracovník má na paměti, že rodič/pěstoun ne vždy nám vypoví celou pravdu, informace podává zkreslené, nepřesné /stydí se za svou situaci, neví, nechce o situaci mluvit apod./ K vyhodnocení situace rodiny může pracovník využít níže uvedené otázky, pomohou mu jako vodítko. Nejedná se o úplný výčet oblastí a otázek. Z konkrétní situace rodiny mohou vyvstat otázky směřující k rodině, které zde neuvádíme. Cílem je zjistit, jak je rodina spokojená v dané oblasti, jak se v ní cítí a zda by chtěla danou situaci udržet, změnit či něco nového v ní získat.

Příklady otázek: Oblast bydlení, domácnosti

- *Jak jste spokojen(a) se současným bydlením?*
- *Je něco, co byste chtěl (a) na svém způsobu bydlení změnit?*
- *Dokážete se postarat o domácnost (úklid, vaření, apod.)?*
- *Umíte si zajít na plynárny/elektrárnu a vyřídit si plyn/elektrinu/?*
- *Jaký máte vztah se svým majitelem bytu?*
- *Jaký máte vztah se svými sousedy?*
- *Plánujete si jídelníček dopředu?*
- *Nakupujete potraviny, které potřebujete?*
- *Víte, kde se dá nakupovat levněji? Využíváte toho?*
- *Jak často dětem nakupujete oblečení?*

Příklady otázek: Oblast financí

- *Dokážete si rozložit peníze?*
- *Stává se Vám, že v měsíci nevyjdete s penězi?*
- *Umíte si rozložit peníze tak, aby Vám vyšlo na nájem?*
- *Za co nejvíce utrácíte peníze? Jakým nákupům dáváte přednost?*
- *Když dostanete peníze, co nejdříve zaplatíte,*

- *nebo nakoupíte?*
- *Kupujete často věci pro děti?*
- *Máte společné finance, kdo doma hospodaří s penězi?*

Příklady otázek: Oblast sociálních vztahů

- *Které vztahy ve vašem životě jsou pro vás důležité? Co děláte pro jejich udržení? Jste takto spokojený(á)*
- *Jak vycházíte s pracovníky OSPOD?*
- *Komu nejvíce důvěřujete? (Kontaktní osoba, osoba, ke které máte největší důvěru?)*
- *Znáte své sousedy? Jak spolu vycházíte? Máte přátele?*
- *Jak udržujete přátelské vztahy? Co pro vás znamená přátelství? Chodíte do společnosti? (do kina, za kulturou, na výstavy, na procházky, jak často?)*
- *Cítíte se bezpečněji ve větším kolektivu, nebo v přítomnosti pouze jedné osoby?*
- *Umíte si vyřizovat své osobní záležitosti na úřadech?*
- *Potřebujete v jednání s úřady pomoc?*
- *Jak zvládáte komunikaci s cizím člověkem /na úřadě/?*
- *Umíte si některé záležitosti vyřídit telefonicky? Umíte používat internet?*
- *Zvládáte cestování? (Autobusem, tramvají, vlakem...)*
- *Jak byste charakterizoval(a) vztahy ve vaší rodině? Vyhovují vám?*
- *Jak zvládáte komunikovat ve větším kolektivu? (Vyjádřit svůj názor, hovořit o svých zájmech)*
- *Jste lehce ovlivnitelní jinou osobou? (Stává se vám, že vás ovlivní názor jiné osoby tak, že jej vezmete za svůj, máte pocit manipulace?)*
- *Jak umíte jednat s lidmi? (Umíte si prosadit svoji potřebu, svůj zájem? Umíte se vyjádřit tak, aby ostatní pochopili, co chcete říci?)*
- *Co je pro vás v komunikaci nepříjemné?*

Příklady otázek: Oblast výchovy a péče o dítě

- *Co Vám dělá ve výchově potíže?*
- *Je něco, co byste se chtěl (a) při péči o dítě naučit?, v čem byste chtěl (a) pomoci?*
- *Zvládáte učební látku dítěte? Jak zvládáte lékařské prohlídky?*
- *Jak vycházíte se svými dětmi? /pomáhají Vám, poslouchají, odmlouvají/*
- *Dostávají Vaše děti nějaké úkoly, mají povinnosti, plní si je?*
- *Když děti udělají něco dobře, chválíte je, nebo je nějak odměňujete?*
- *Když děti si neplní povinnosti, něco vyvedou, trestáte je, jak?*
- *Trestáte a odměňujete fér vždy stejně?*
- *Mohou si Vaše děti dělat, co chtějí? /Musí chodit ve stanovenou dobu domů, spát, vstávat../*
- *Myslíte si, že Vaše děti mají všeho dostatek?*
- *Myslíte si, že Vaše děti by potřebovali potřebné věci např. do školy, oblečení?*
- *Kde se Vaše děti stravují?*
- *Kdybyste měl(a) ohodnotit své děti, jsou spíše samotářské, nebo mají kamarády?*
- *Víte, kde Vaše děti tráví volný čas?*
- *Znáte, co Vaše děti zajímá? V čem jsou dobré, co by chtěly dělat?*
- *Navštěvují Vaše děti nějaké kroužky?*
- *Co dětem ve škole jde dobře a co naopak ne, dokážete jim v tom pomoci?*

- *Chodí Vaše děti někdy za školu, vadí Vám to, jak tomu bráníte?*
- *Navštěvujete školu? Víte, kdo je třídní učitel Vašich dětí?*
- *Chodíte z Vašimi dětmi do společnosti /do kina, divadla/?*
- *Trávíte s dětmi volný čas, uděláte si pro ně čas?*
- *Hrajete si spolu s dětmi, čtete jim?*
- *Myslíte, že Vaše děti se cítí bezpečněji doma než ve škole nebo venku?*
- *Jak zvládáte komunikaci s Vaším dítětem?*
- *Jak spolu vychází Vaše biologické děti a svěřené děti? Hrají si spolu, vnímáte rozdíly mezi nimi, jak se k sobě chovají...?*

↳ **Kladení otázek dítěti** - Pracovník vyslechne dítě, naslouchá mu, respektuje jeho názor. Neuvádíme zde konkrétní znění otázek, uvádíme pouze oblasti, neboť konkrétní znění otázek se odvíjí od věku a rozumových schopností dítěte. Pracovník se dítěte dotazuje /např.:

- *jak ho rodiče/pěstouni doma oslovují,*
- *co dítě baví,*
- *má -li kamarády,*
- *kde a s kým si nejraději hraje,*
- *kde tráví svůj čas,*
- *baví-li ho škola, jaké má rád předměty,*
- *jaký ho baví sport...,*
- *jestli ho něco trápí,*
- *co by chtěl a nemůže to mít....,*
- *má-li sourozence, pracovník se ptá jak vychází s nimi,*
- *jak vychází s biologickými dětmi pěstounů, vnímá rozdíly....*
- *ptá se na rodiče/pěstouna,, v kolik chodí spát, kdo se s ním učí, kdo si sním hraje, co rádo jí, co dobrého mu maminka nebo tatínek vaří, když donese špatnou známku, jestli to rodičům vadí, má-li pěkné známky, jak rodiče/pěstouni reagují, pouští ho rodiče/pěstoun ven,*
- *má-li nějaké kroužky,*
- *ptá se na babičku, dědečka apod..../*
- *ptá se na své biologické rodiče, má s nimi kontakt, jak často, jak se při kontaktu cítí, dostává dárky ...*

Pokud do rodiny přichází dítě z ústavu, které předtím rodiče týrali, snažíme se v tomto případě k dětem být obzvlášť citliví při kladení otázek, při rozhovorech!!!

- ↳ **Aktivní naslouchání rodiny/pěstouna a především dítěte** – reagovat na jejich potřeby, zhodnotit a navrhnout možné alternativy, poradit, zprostředkovat návazné služby
- ↳ **Pozorování rodiny/ pěstouna a především dítěte** pracovník z pozorování může mnohé zjistit /vystupování, oděv, náladu, apod./
- ↳ **Jiné zdroje** /např. OSPOD. příbuzní apod./ - z konzultací s OSPOD, IPODU, ze souhlasem rodiny ze zdrojů školy, pediatra, kurátora apod.
- ↳ **Návštěvy v rodině/u pěstouna** jsou nejlepším nástrojem. Pracovník do rodiny vstupuje se souhlasem rodiny. Při návštěvách v rodině má možnost pozorováním zjistit, z jakého prostředí rodina pochází, velikost bytu, počet členů rodiny, jejich ekonomickou a sociální situaci, vztah k dětem, vztah rodičů/pěstounů mezi sebou, vztahy mezi příbuznými a dětmi a rodinou, vztah mezi dětmi samotnými apod./
- ↳ **Opakované návštěvy:** Objektivní názor na péči o dítě získáme jedině z opakované návštěvy v bytě rodiny a prohlédnutím si místa, kde se dítě učí, stravuje a spí.

3.4 Zásady při hodnocení situace rodiny/pěstouna, svěřených dětí

- ↳ *Zásada individuálního přístupu*
- ↳ *Zásada důvěrnosti*
- ↳ *Zásada nehodnocení osobnosti*
- ↳ *Zásada objektivního hodnocení situace*
- ↳ *Zásada dodržování soukromí*
- ↳ *Zásada ochrany práva dítěte*

Článek 4

Pravidla pro předcházení sy CAN – primární prevence

- ↳ Při uzavírání Dohody o výkonu pěstounské péče vycházíme z individuálních potřeb dítěte a pěstouna, sledujeme plnění IPODU a plnění dohody, uskutečňujeme návštěvy /osobní kontakt/ **nejméně však 1 x za dva měsíce.**
- ↳ Pokud se při uzavírání Dohod o výkonu pěstounské péče dozvíme, že do rodiny bylo svěřeno dítě, které bylo před přijetím týráno, v tomto případě klademe velký důraz na vzdělávání pěstounů v oblasti SY CAN, nabízíme jim poradenskou činnost, zprostředkováváme odborné terapie odborníků /psycholog pro dítě, pěstouna/, nabízíme pomoc s výchovou dítěte.
- ↳ Pěstounům zajišťujeme, zprostředkováváme vzdělávání z oblasti výchovy a péče o dítě, vyskytnou-li se v rodině problémy – vzdělání se snažíme cíleně zaměřit na danou tematiku.
- ↳ Pro pěstouny realizujeme společná setkávání.
- ↳ Intervencí v rodině působíme na pěstouny, aby si plnili povinnosti vyplývající z jejich povinností.
- ↳ Zjištěné nedostatky projednáváme s pěstounem, dítětem a nabízíme možná řešení
- ↳ Navrhujeme společné konzultace s rodinou, OSPOD, dáváme podněty k doplnění, přehodnocení IPODU
- ↳ V případě potřeby a souhlasem pěstouna poskytujeme poradenství, doprovody, zprostředkováváme návazné služby /psycholog, pediatr, škola.../
- ↳ Dáváme podněty k případovým konferencím s možnou účastí samotného dítěte
- ↳ Sledujeme vztahy v rodině. V případě neshod v rodině nabídneme možnost zprostředkování mediace.
- ↳ Sledujeme psychický a fyzický stav dítěte. Všímáme si reakcí dítěte, sledujeme školní docházku, prospěch / začalo mít špatné známky? A kdy?/. Sledujeme verbální, neverbální komunikaci, jeho zevnějšek. Všímáme si, zda nemá dítě po těle modřiny, jizvy, Dítěti zároveň nasloucháme.
- ↳ V případě zájmu dítěte zprostředkováváme kroužky, zajistíme nebo zprostředkujeme doučování.
- ↳ Má-li dítě výchovné problémy, vyslechneme dítě – nabídneme zprostředkování kroužků, popř. psychologa, lékaře, mediátora...
- ↳ **Pokud má pracovník podezření na týrání, nikdy se neptá dítěte před rodičem/pěstounem, dítě může mít strach, obavy..... Dítěte se ptáme vždy nenásilnou formou a v prostředí, ve kterém je rádo.**
- ↳ Pracovníci si z každého setkání zaznamenávají poznatky do spisové dokumentace - pracovník popisuje situaci v rodině, věnuje patřičnou pozornost změnám.

Pokud však při posuzování rodiny máme podezření zjistíme, že dochází k ohrožování vývoje dítěte, jsme povinni tuto skutečnost ohlásit příslušnému OSPODU.

Článek 5

Pravidla postupu při zjištění nebo podezření na Sy CAN ze strany rodiče/pěstouna/osoby odpovědné za výchovu a jejich vyhodnocení

Vyhodnocení:

- ↳ Zjistíme na základě objektivních zjištění /změn v rodině
- ↳ Pracovník věnuje obzvláštní pozornost změnám v chování dítěte, školnímu prospěchu. Při návštěvě rodič/pěstoun např. dává pohledek dítěti /je to ojedinělé, nebo facky rodič/pěstoun dítěti dává při každé návštěvě? , kdy dítěti rodič/pěstoun nadává, co mu dává najíst.....?/. Dítě přestává komunikovat, dítě se začalo pomočovat, utíká z domova, je často úzkostné, při návštěvách má modřiny, bývá hladové, má strach, vyhýbá se rodiči/pěstounovi, reaguje na prudký pohyb ruky matky/otce/pěstouna.....
- ↳ Pracovník všechny poznatky zaznamenává do dokumentace. Dokumentace je důležitý nástroj. Z dokumentace – po analýze pracovník může zjistit, zda rodič se vyhýbá lékařské péči, zda mění lékaře, nakolik využívá naši pomoci... apod.
- ↳ Pracovník vyhodnotí zda se jedná o ojedinělou situaci či chování pěstouna, dítěte nebo se jedná o dlouhodobý stav.
- ↳ Abychom situaci mohli adekvátně vyhodnotit, nutné intenzivnější návštěvy v rodině/.

Zjištěné nedostatky v rodině

- ↳ Konzultujeme s OSPOD – dáváme podnět jejich možné řešení zakomponovat do IPOD
- ↳ Hovoříme s rodiči/pěstouny, sdělujeme jim a vysvětlujeme nevhodnost jejich chování, nabízíme možné alternativy řešení situace, upozorníme na možné protiprávní jednání, případnou oznamovací povinnost
- ↳ Hovoříme s dětmi samostatně
- ↳ Navrhujeme zorganizovat PK, konzultaci s OSPOD
- ↳ Nabídneme návazné služby
- ↳ Nabídneme vzdělávací aktivity /pro pěstouny včlenit do vzdělávacího plánu – cíleně/
- ↳ Nabídneme pomoc zprostředkování mediace, psychologa, poradenství

Máme-li podezření na týrání, zanedbávání nebo zneužívání dítěte

Jsme –li přímými svědky týrání dítěte,

- ↳ pracovník neprodleně telefonicky informuje o svém podezření **Orgán sociálně právní ochrany dětí a PČR v případě, že může jít o vážné ohrožení života dítěte.**
- ↳ **Jeví-li dítě známky zranění – máme-li podezření – přivoláme lékaře (pohotovost).**
- ↳ Pokud pracovník nemá u sebe telefonní číslo na OSPOD, může volat PČR, popřípadě svého nadřízeného, který sám OSPOD zajistí.
- ↳ Pracovník zachovává profesionální jistotu v komunikaci s dítětem.
- ↳ Snažíme se dítě dostat z dosahu rodiče/pěstouna, snažíme se situaci zklidnit. Počkáme na příjezd pracovníka OSPOD, PČR, vyčkáme na jejich pokyny. **Dítě neopouštíme!!!!!!.**
- ↳ O situaci pracovník uvědomí neprodleně svého nadřízeného.
- ↳ Pracovník po návratu učiní zápis a jeden stejnopis zašle OSPOD.

Nabude-li pracovník na základě objektivních zjištění, podezření z týrání, zanedbávání nebo zneužívání dítěte,

- ↳ pracovník skutečnost projedná se svým nadřízeným a neprodleně telefonicky informují OSPOD /mohou s pracovníkem OSPOD dojednat osobní setkání/.
- ↳ Následně pracovník o situaci napíše zprávu, kterou zašle na OSPOD /při osobním setkání ji může donést s sebou/.
- ↳ Pracovník si v každém případě od OSPODU vyžádá písemné stanovisko

Zpráva pro OSPOD musí obsahovat:

1. datum a čas prvotního podezření na sy CAN
2. záznam vlastního šetření, popř. subjektivní popis potíží vyslovený dítětem
3. jméno pracovníka, který zprávu napsal
4. Jméno pracovníka OSPOD, kterému podezření ze sy CAN nahlásil
5. Datum odeslání

Zprávu před odesláním musí pracovník konzultovat s nadřízeným.

Protokol z OSPOD by měl obsahovat

Jména zúčastněných stran, stanovisko OSPOD, datum

Článek 6

Pravidla upravující zamezení Sy CAN ze strany zaměstnanců/ pověřené osoby

- ↳ Pracovník se v průběhu roku vzdělává, vzdělávání si buď sám navrhne pracovník, typ vzdělávání může nařídit i nadřízený, vzdělávání je cílené
- ↳ Má-li pracovník jednu rodinu dlouhodobě, sám může požádat o změnu
- ↳ Pracovník si může vyžádat od svého nadřízeného metodické konzultace, intervizní sezení. Pracovník si může vyžádat supervizi.
- ↳ V rámci týmu pořádáme pravidelné porady, metodické konzultace, tréninkové aktivity, na případech si ukazujeme různé alternativy řešení, modelové situace, společně diskutujeme nad klienty, vyhodnocujeme plány.
- ↳ Nadřízený pracovníky sleduje při práci, vede rozhovory s rodinami /tedy i dětmi/
- ↳ Rodiče/pěstouni /i děti mají možnost podat stížnost na pracovníka i anonymně do schránky důvěry (viz Standard č. 14a)
- ↳ Cítí-li se pracovník vyčerpaný – řešit možnou dovolenou, změnou rodin.
- ↳ U pracovníka se můžou vyskytnout příznaky syndromu vyhoření – navrhne dovolenou, změnu místa v rámci organizace

Náprava

Pokud ze strany pracovníka např. dojde k situaci, že je na dítě hrubý, ponižuje jej, apod., pak: nadřízený, dozví-li se o skutečnosti

- ↳ pohovoří s pracovníkem – zjišťuje příčiny.
- ↳ nadřízený povede rozhovor s rodinou, popřípadě s dítětem
- ↳ Nadřízený i pracovník se rodině/dítěti písemně i ústně omluví
- ↳ Nadřízený navrhne změnu klíčového pracovníka
- ↳ Nadřízený navrhne pracovníkovi odborné psychologické vyšetření za účelem zjištění schopnosti pracovníka zůstat na současné pracovní pozici
- ↳ Nadřízený nařídí pracovníkovi cílené vzdělávání
- ↳ Nadřízený může nařídit čerpání dovolené, změnu pracovního místa v organizaci
- ↳ Nadřízený povede rozhovory i s ostatními pěstouny a dětmi, které má v gesci klíčový pracovník
- ↳ Pokud se nadřízený dozví, že situace není ojedinělá, pracovník se dopouští týrání

děti, nadřízený navrhne okamžitou výpověď, na pracovníka může dle závažnosti podat trestní oznámení.

Článek 7

Pravidla postupu v případě, že zaměstnancům dítě nahlásí podezření ze Sy CAN

- a) Pokud se dítě dostaví za námi a nahlásí nám, že je doma týráno,
- ↳ Snažíme se dítě zklidnit, zajistíme mu bezpečí.
 - ↳ Nabídneme mu čaj, vodu, posadíme ho, chce-li s námi hovořit, velmi citlivě se jej dotazujeme. Pracovník se vyvaruje používání naváděcích otázek!!! (př naváděcích otázek .: tatínek tě dneska zbil, že? Dostal jsi řemenem, že?...) (správně se ptáme, př.: : co jste dnes doma dělali? Co se doma děje, když doneseš špatnou známku? Proč jsi za námi přišel,...proč pláčeš, co tě trápí.....)
 - ↳ Dítěti se snažíme nabídnout prostor, případně aktivitu (pastelky, knížky) na to, aby na situaci neustále nemyslelo
 - ↳ Dále jej ubezpečujeme, že je v bezpečí.
 - ↳ Pracovník je v blízkosti dítěte, aby dítě nemělo strach /může požádat kolegu/, nenecháváme dítě o samotě.
 - ↳ Respektujeme názor dítěte.
 - ↳ neprodleně informujeme OSPOD.
 - ↳ Podáme zprávu o situaci svému nadřízenému.
 - ↳ Je-li dítě zraněné, pracovník skutečnost ohlásí OSPOD a PČR a zajistí okamžitou lékařskou pomoc dítěti.
 - ↳ Pokud dítě doprovází sám rodič/pěstoun, který může být sám pachatelem, jednáme rozhodně. Přivoláme neprodleně PČR a poté informujeme OSPOD. Dítě se snažíme zklidňovat mimo dosah tyрана.
- b) Pokud se dítě dostaví za námi a ohlásí nám, že je doma nespokojené, nechce však svou situaci ještě řešit:
- ↳ Dítěte se dotazujeme a ptáme se na jeho názor, jak by chtělo situaci řešit
 - ↳ Sledujeme jeho chování
 - ↳ Intenzivní návštěvy v rodině, sledování situace v rodině, /chování, vystupování dětí, pěstouna../
 - ↳ časté rozhovory s dítětem, pěstounem.
 - ↳ Možno navrhnout PK za přítomnosti OSPOD, dětí, rodiny /zvlášť, pak společně.../“
 - ↳ V případě, že dítě jeví známky zranění, postupujeme viz výše ad a)

Jakékoli podezření na Sy CAN

TELEFONICKY OZNÁMIT SVÉ PODEZŘENÍ ZE Sy CAN

ORGÁNU SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DÍTĚTE
NEBO TAKÉ **POLICII ČESKÉ REPUBLIKY (158, 112)**

Vždy nahlaste své jméno a kontakt na vás!!!!!!!

POZOR! V případě existence reálného nebezpečí další agrese vůči dítěti musíme zajistit asistenci Policie ČR.

V případě zranění dítěte – zajistit lékařskou péči. (155, 112)

Článek 8

Pravidla pro vzdělávání zaměstnanců a pěstounů

Zaměstnanci

- ↳ Výše už jsme uvedli, že zaměstnanci v souvislosti s poskytováním služby mají zákonnou povinnost se vzdělávat. Stejnou povinnost tak mají pěstouni.
- ↳ Tým Hnízdo má zpracovaný systém dalšího vzdělávání zaměstnanců a jejich profesního rozvoje. Cílem individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP) je doplnění, hlavně prohlubování kvalifikace a získávání nových dovedností. IVP je jedním z nástrojů profesního růstu, vede k cílenému vzdělávání a rozvoji pracovníků.
- ↳ Důraz je kladen především na to, jak se výsledky vzdělávání projeví v konkrétní činnosti pracovníka, na jeho schopnostech a dovednostech.
- ↳ Příklady oblasti vzdělávání: Sy CAN, prevence a zjišťování Sy CAN, psychologie osobnosti, vývojová psychologie, krizové intervence, sy. Vyhoření, zákonné normy SPOD, povinnosti pověřené osoby, respektujeme se vzájemně, chci být pěstounem.....
- ↳ Profesionální rozvoj zaměstnanců blíže specifikujeme ve standardu č. 8.

Pěstouni

- ↳ Pěstoun je povinen zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích /období/.
- ↳ Po uzavření dohody nejpozději **do dvou měsíců** od uzavření dohody klíčový pracovník uzavře s pěstounem individuální vzdělávací plán, který bude vycházet z individuálního plánu ochrany dítěte a z potřeb pěstounů. Klíčový pracovník spolu s pěstounem navrhne několik témat, o které by měl pěstoun zájem. Průběžně během období společně plán doplňují o nová aktuální témata.
- ↳ Do následujícího období pěstoun spolu s klíčovým pracovníkem plán utvoří nejpozději do konce následujícího měsíce po skončení předchozího období a opět během období společně plán průběžně doplňují, či poměňují.
- ↳ Vzdělávací plán je součástí spisové dokumentace.
 - Pěstoun buď vhodné kurzy a semináře vyhledává sám, klíčový pracovník může být pěstounovi nápomocen
 - pěstounovi klíčový pracovník vzdělávání navrhne, popřípadě zajistí či zprostředkuje vzdělávání externě vždy ale po domluvě a souhlasem pěstouna
 - pěstounovi zajistí vzdělávání naše organizace /pověřená osoba vzdělává pěstouny v našich prostorách, při individuálních potřebách pěstouna v jeho domácnosti, či pověřená osoba zajistí externího odborníka v našich prostorách/

Každý klíčový pracovník si u svých pěstounů vytváří s pěstounem individuální vzdělávací plán, sleduje jeho plnění, vyhodnocuje ho, ale v naší službě je pověřen jeden pracovník, který průběžně sleduje nabídky externího vzdělávání a připravuje rámec interního vzdělávání v organizaci.

Formy vzdělávání:

- ↳ Interní:
 - pracovníci sami proškolují pěstouny v naší organizaci /certifikát, osvědčení/
 - při individuálních potřebách pěstouna v jeho domácnosti /pěstoun zpracuje zprávu o školení/

- organizace si zajistí externího školitele /certifikát, osvědčení/
- ↳ organizace zajistí víkendový pobyt se vzděláváním/certifikát, osvědčení/
- ↳ Vzdělávání mimo organizaci:
 - Vzdělávání v jiné organizaci či instituci - jednodenní, nebo pobytové - /certifikát, osvědčení/
 - pěstoun si zajistí sám v jiné instituci či organizaci

Oblasti vzdělávání: Sy CAN, prevence Sy CAN, psychologie osobnosti, vývojová psychologie, krizové intervence, syndrom vyhoření, respektujme se navzájem, chci být pěstounem, výchova a péče o dítě, jednotlivé fáze vývoje dítěte, poruchy chování, poruchy učení, specifika romského etnika.....

Zpracovala: Helena Jedináková